

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Юридичний факультет
Кафедра публічного та приватного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету

Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ УКРАЇНИ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності D8 «Право»
(код і найменування спеціальності)

освітньої програми «Право»
(назва освітньо-професійної програми)

тип дисципліни професійної підготовки

2025 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА
(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою публічного та приватного права
протокол № 1
від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Ірина КОЗАКОВА
(прізвище, ініціали)

Укладач: *Полішко Наталя Леонідівна*, доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю 081 «Право», доцент.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: обов'язкова

Передумови вивчення навчальної дисципліни: вивчення дисципліни *«Актуальні проблеми цивільного права і процесу України»* доцільне після оволодіння здобувачами вищої освіти базовими знаннями з основ цивільного права, цивільного процесу, сімейного та ювенального права, житлового права, міжнародного приватного права, господарського права, трудового права, фінансового та податкового права, адміністративного процесу, правових основ запобігання корупції, а також суміжних до них галузей публічного права.

Предметом вивчення навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми цивільного права і процесу України»* є доктринальних, нормативних і практичних підходів до регулювання цивільних правовідносин, а також процесуальні механізми їх судового захисту, що охоплюють сучасні проблеми застосування норм цивільного права, порядок розгляду та вирішення цивільних справ, практику правозастосування та актуальні тенденції розвитку цивільного законодавства і цивільного процесу.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин (4 кредити ECTS).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми цивільного права і процесу України»* є формування у здобувачів вищої освіти глибоких теоретичних знань і практичних навичок у галузі цивільного права, здатності аналізувати сучасні тенденції його розвитку, вирішувати актуальні проблеми правозастосування, а також інтегрувати українські цивільно-правові норми в контекст сучасного європейського правового простору.

Основними завданнями навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми цивільного права і процесу України»* формування системного розуміння сучасних доктрин цивільного права та цивільного процесу; опанування механізмів тлумачення й застосування норм цивільного законодавства; аналіз судової практики щодо вирішення складних і колізійних цивільних спорів; засвоєння процесуальних інструментів захисту цивільних прав; розвиток навичок наукової аргументації, правового аналізу та практичного застосування норм у складних правових ситуаціях.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна *«Актуальні проблеми цивільного права і процесу України»* забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
- СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.
- СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.
- СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.
- СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.
- СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
- СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
- СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.
- СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
- СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
- ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
- ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
- ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
- ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.
- ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
- ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.
- ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
- ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.
- ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р		л	сем.	пз	лаб.	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА	10	2	2			6	12	1	1			10
Тема 2. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА	10	2	2			6	11		1			10
Тема 3. ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ТА ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА	10	2	2			6	12	1	1			10
Тема 4. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ	10	2	2			6	12		2			10
Тема 5. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА СПАДКОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ	12	2	2			8	12	1	1			10
Тема 6. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ, ЗАХИСТ ВІД ДИСКРИМІНАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ	14	2	4			8	13	1	2			10
Тема 7. СІМЕЙНЕ ПРАВО ТА ЗАХИСТ ДІТЕЙ	14	2	4			8	12	1	1			10
Тема 8. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ	14	2	4			8	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 1	94	16	22	0	0	56	96	6	10	0	0	80
Змістовий модуль 2.												
Тема 9. СУЧАСНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС	14	4	2			8	12	1	1			10
Тема 10. АЛЬТЕРНАТИВНІ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ	12	2	2			8	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 2	26	6	4	0	0	16	24	2	2	0	0	20
<i>Усього годин</i>	120	22	26	0	0	72	120	8	12	0	0	100

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Загальні засади цивільного права України: поняття, принципи та сучасні тенденції розвитку. Актуальні питання правоздатності та дієздатності фізичних і юридичних осіб.

ТЕМА 2. РЕЧОВІ ТА ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНІ ПРАВОВІДНОСИНИ

Сучасні проблеми права власності: реєстрація, захист і обмеження прав власників. Зобов'язальне право: основні тенденції розвитку договірних та недоговірних зобов'язань. Банківська гарантія та порука як вид забезпечення виконання цивільно-правових зобов'язань.

ТЕМА 3. ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ТА ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА

Актуальні проблеми захисту прав споживачів в Україні та ЄС. Особливості правового регулювання електронної комерції та цифрових правовідносин.

ТЕМА 4. ЦИВІЛЬНО-ПРОВАВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ

Цивільно-правова відповідальність: принципи, форми та новітні підходи до регулювання. Проблеми відшкодування шкоди та регулювання моральної шкоди в цивільному праві. Відшкодування моральної шкоди, завданої смертю фізичної особи.

ТЕМА 5. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА СПАДКОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ

Актуальні питання правового регулювання інтелектуальної власності в Україні. Спадкове право: сучасні виклики та практичні аспекти застосування.

ТЕМА 6. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ, ЗАХИСТ ВІД ДИСКРИМІНАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ

Цивільно-правові механізми захисту від дискримінації за ознакою статі. Національна специфіка впровадження міжнародних стандартів захисту прав жінок. Цивільно-правові механізми забезпечення соціальних гарантій під час воєнного стану в Україні. Захист цивільних прав працівників та осіб, які втратили роботу, в умовах воєнного стану.

ТЕМА 7. СІМЕЙНЕ ПРАВО ТА ЗАХИСТ ДІТЕЙ

Сімейне право та захист дітей в умовах воєнного стану. Проблеми шлюбних правовідносин: реєстрація, розірвання та наслідки розлучення. Аліменти та утримання дітей. Опіка, піклування та влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Порівняльний аспект розвитку інституту опіки та піклування в Україні і європейських державах. Діти війни. Цивільно-правові механізми захисту прав дітей війни в Україні. Міжнародні стандарти захисту прав дитини у сімейних правовідносинах.

ТЕМА 8. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ

Гармонізація українського цивільного законодавства з правом Європейського Союзу: перспективи та проблеми. Європейська інтеграція як чинник модернізації цивільного законодавства України. Розвиток цивільно-правових інститутів України в контексті євроінтеграційних процесів. Удосконалення цивільно-правового регулювання в Україні відповідно до практики Європейського суду з прав людини.

Змістовий модуль 2.

ТЕМА 9. СУЧАСНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Особливості здійснення правосуддя у цивільних справах в умовах воєнного стану. Цифровізація цивільного процесу: електронне судочинство та дистанційні судові засідання.

Доказування у цивільному процесі: сучасні тенденції, проблеми та електронні докази. Застосування принципу змагальності сторін у новітній судовій практиці.

ТЕМА 10. АЛЬТЕРНАТИВНІ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ

Медіація як інструмент досудового врегулювання цивільно-правових спорів. Процесуальні гарантії захисту прав споживачів у цивільному судочинстві. Забезпечення позову та виконання рішень суду у цивільних справах: проблеми та нові підходи. Роль Верховного Суду у формуванні єдиної практики застосування норм цивільного процесуального права. Проблеми ефективності виконання судових рішень у цивільних справах.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА	2	1
2	Тема 2. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА	2	
3	Тема 3. ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ТА ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА	2	1
4	Тема 4. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ	2	
5	Тема 5. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА СПАДКОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ	2	1
6	Тема 6. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ, ЗАХИСТ ВІД ДИСКРИМІНАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ	2	1
7	Тема 7. СІМЕЙНЕ ПРАВО ТА ЗАХИСТ ДІТЕЙ	2	1
8	Тема 8. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ	2	1
9	Тема 9. СУЧАСНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС	4	1
10	Тема 10. АЛЬТЕРНАТИВНІ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ	2	1
Усього годин		22	8

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА	2	1
2	Тема 2. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА	2	1
3	Тема 3. ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ТА ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА	2	1
4	Тема 4. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ	2	2
5	Тема 5. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА СПАДКОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ	2	1
6	Тема 6. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ, ЗАХИСТ ВІД ДИСКРИМІНАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ	4	2
7	Тема 7. СІМЕЙНЕ ПРАВО ТА ЗАХИСТ ДІТЕЙ	4	1
8	Тема 8. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ	4	1
9	Тема 9. СУЧАСНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС	2	1
10	Тема 10. АЛЬТЕРНАТИВНІ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ	2	1
Усього годин		40	18

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

9. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА	6	10
2	Тема 2. ФУНКЦІОНАЛЬНА ВЗАЄМОДІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА	6	10
3	Тема 3. ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В КОНСТИТУЦІЙНИХ ВІДНОСИНАХ	6	10
4	Тема 4. ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ І ЇХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ В УКРАЇНІ	6	10
5	Тема 5. КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	8	10
6	Тема 6. СНАЦІОНАЛЬНА ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА: СУТНІСТЬ, КЛАСИФІКАЦІЯ, ПРІОРИТЕТИ	8	10
7	Тема 7. СИСТЕМА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ТА ЇЇ КЛЮЧОВІ СКЛАДОВІ	8	10
8	Тема 8. КОНСТИТУЦІЙНІ ГАРАНТІЇ ПРАВ І СВОБОД ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	8	10
9	Тема 9. МОБІЛІЗАЦІЯ ТА МОБІЛІЗАЦІЙНА ПІДГОТОВКА В УКРАЇНІ	6	10
10	Тема 10. ІВІКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ. ЄВРОАТЛАНТИЧНА ІНТЕГРАЦІЯ	6	10
Усього годин		72	100

11. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота з дисципліни «Актуальні проблеми цивільного права і процесу України» спрямована на поглиблене опрацювання сучасних підходів до регулювання приватноправових відносин, аналіз ключових інститутів цивільного права та дослідження актуальної судової практики. В основі лежить системне вивчення норм цивільного законодавства, механізмів виникнення, зміни й припинення цивільних прав та обов'язків, а також процесуальних форм їх судового захисту.

Опрацювання матеріалу охоплює аналіз сучасних тенденцій розвитку цивільного права України, реформування цивільного законодавства, імплементації європейських стандартів, удосконалення правового регулювання права власності, зобов'язальних відносин, спадкових і сімейних правовідносин, інтелектуальної власності та інших інститутів приватного права. Значну увагу приділено джерелам цивільного права, структурі цивільних правовідносин, правосуб'єктності фізичних і юридичних осіб та їх майновим і немайновим правам.

Розглядаються особливості правового регулювання у сферах електронної комерції, цифрових правовідносин, захисту прав споживачів, гендерної рівності, запобігання дискримінації та забезпечення соціальних гарантій населення в умовах воєнного стану. Включено аналіз практики Європейського суду з прав людини щодо захисту цивільних прав, відшкодування шкоди, забезпечення права на повагу до приватного й сімейного життя, а також застосування міжнародних стандартів захисту прав дитини та жінок.

Окрема частина присвячена вивченню цивільного процесу: доказуванню, змагальності сторін, забезпеченню позову, виконанню судових рішень, електронному судочинству, дистанційним процесуальним формам, особливостям здійснення правосуддя у цивільних справах в умовах воєнного стану. Розглядаються також медіація та інші інструменти досудового врегулювання приватноправових спорів.

Опрацювання матеріалу в межах самостійної роботи формує вміння аналізувати цивільно-правові норми, застосовувати їх до конкретних правових ситуацій, досліджувати судову практику, аргументувати правову позицію та робити коректні юридичні висновки, що забезпечує здатність ефективно працювати з різними сферами приватного права та процесуальними механізмами його захисту.

Нижче подано варіанти завдань для самостійної роботи, що відповідають змісту окремих тем дисципліни та поглиблюють опрацювання навчального матеріалу. Виконати необхідно два завдання в кожному варіанті.

Варіант 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

- 1) Підготуйте аналітичний огляд сучасних принципів цивільного права та їх трансформації в умовах євроінтеграційних процесів (2–3 стор.).
- 2) Проаналізуйте судову практику щодо визначення обсягу правоздатності та дієздатності фізичних осіб; сформулюйте власний висновок щодо проблемних аспектів.

Варіант 2. РЕЧОВІ ТА ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНІ ПРАВОВІДНОСИНИ

- 1) Проведіть порівняльний аналіз механізмів державної реєстрації права власності на нерухоме майно в Україні та в одній із країн ЄС.
- 1) Розробіть правову позицію у спорі щодо порушення договірних зобов'язань із застосуванням інституту поруки або банківської гарантії.

Варіант 3. ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ТА ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА

- 1) Підготуйте рефлексивний звіт щодо проблем застосування норм про захист прав споживачів у сфері електронної комерції (1–2 стор.).
- 2) Проаналізуйте нормативне регулювання цифрових правовідносин та визначте ключові ризики для учасників електронних угод.

Варіант 4. ЦИВІЛЬНО-ПРОВОА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ

- 1) Підготуйте аналітичну записку щодо сучасних підходів до визначення моральної шкоди та її розміру.
- 2) На основі конкретної судової справи проаналізуйте правові підстави відшкодування моральної шкоди, завданої смертю фізичної особи.

Варіант 5. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА СПАДКОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ

- 1) Проаналізуйте актуальні тенденції регулювання інтелектуальної власності в Україні та порівняйте їх із європейськими стандартами.
- 2) Підготуйте правовий висновок щодо особливостей реалізації спадкових прав у складних правових ситуаціях (спадкування за заповітом та за законом).

Варіант 6. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ, ЗАХИСТ ВІД ДИСКРИМІНАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ

- 1) Проведіть дослідження законодавчих механізмів протидії дискримінації за ознакою статі та підготуйте аналітичний висновок.
- 2) Проаналізуйте правові гарантії працівників у період воєнного стану та визначте основні практичні проблеми їх реалізації.

Варіант 7. СІМЕЙНЕ ПРАВО ТА ЗАХИСТ ДІТЕЙ

- 1) Підготуйте огляд сучасних проблем шлюбних правовідносин в Україні, включаючи реєстрацію, розірвання та правові наслідки розлучення.
- 2) Проаналізуйте механізми захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у контексті воєнного стану.

Варіант 8. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ

- 1) Підготуйте аналітичний есе-огляд щодо впливу права ЄС на розвиток цивільного законодавства України.

2) Проаналізуйте позиції ЄСПЛ у справах, що стосуються порушення цивільних прав, та визначте ключові стандарти, які впливають на українську практику.

Варіант 9. СУЧАСНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

1) Проаналізуйте особливості здійснення правосуддя у цивільних справах в умовах воєнного стану та підготуйте висновок щодо їх ефективності.

2) Підготуйте дослідження щодо сучасних підходів до оцінки електронних доказів у цивільному процесі.

Варіант 10. АЛЬТЕРНАТИВНІ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ

1) Підготуйте аналітичну роботу щодо застосування медіації як засобу досудового врегулювання цивільно-правового спору.

2) Проаналізуйте практичні проблеми забезпечення позову та виконання судових рішень, запропонувавши можливі шляхи їх удосконалення.

Самостійна робота оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому контролі.

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диференційований залік)

1. Поняття та значення загальних засад цивільного права України.
2. Основні принципи цивільного права: зміст і практичне застосування.
3. Сучасні тенденції розвитку цивільного законодавства України.
4. Правоздатність фізичних осіб: зміст, обсяг, обмеження.
5. Дієздатність фізичних осіб: види та підстави обмеження.
6. Правосуб'єктність юридичних осіб: особливості та проблеми застосування.
7. Особливості виникнення та припинення цивільної правосуб'єктності юридичних осіб.
8. Право власності в Україні: сучасні проблеми та напрями розвитку.
9. Державна реєстрація прав на нерухоме майно: правові аспекти.
10. Механізми захисту права власності та їх ефективність.
11. Обмеження права власності: підстави та правові наслідки.
12. Договірні зобов'язання: сучасні тенденції регулювання.
13. Недоговірні зобов'язання: види та особливості правового регулювання.
14. Банківська гарантія: юридична природа та сфери застосування.
15. Поручка як інститут забезпечення виконання зобов'язань.
16. Правове регулювання електронної комерції: основні особливості.
17. Діджиталізація цивільних правовідносин: виклики та перспективи.
18. Захист прав споживачів в Україні: актуальні проблеми.
19. Європейські підходи до захисту прав споживачів.
20. Цивільно-правова відповідальність: принципи та види.
21. Новітні підходи до реалізації цивільно-правової відповідальності.
22. Відшкодування моральної шкоди: правові засади.
23. Відшкодування моральної шкоди у разі смерті фізичної особи.
24. Регулювання авторських прав в Україні: актуальні питання.
25. Правовий режим об'єктів промислової власності.
26. Спадкування за законом: сучасні проблеми.
27. Спадкування за заповітом: колізійні питання.
28. Особливості охорони прав жінок у цивільно-правових відносинах.
29. Механізми захисту від дискримінації за ознакою статі.
30. Цивільно-правові гарантії у період воєнного стану.
31. Правове регулювання соціальних гарантій працівників під час війни.
32. Правові проблеми реєстрації та розірвання шлюбу в умовах воєнного стану.
33. Аліментні правовідносини: сучасні виклики.
34. Правове регулювання опіки та піклування в Україні.
35. Порівняльний аналіз опіки та піклування в Україні та країнах ЄС.

36. Діти війни: особливості правового захисту.
37. Механізми захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
38. Міжнародні стандарти захисту прав дитини та їх імплементація.
39. Гармонізація цивільного законодавства України з правом ЄС.
40. Вплив євроінтеграції на розвиток цивільного законодавства.
41. Практика ЄСПЛ як джерело розвитку цивільно-правових інститутів.
42. Правосуддя у цивільних справах у період воєнного стану.
43. Електронне судочинство: правові засади та проблеми.
44. Дистанційні судові засідання: правовий статус і порядок.
45. Електронні докази у цивільному процесі: допустимість та оцінка.
46. Принцип змагальності сторін: сучасні аспекти застосування.
47. Медіація як інструмент досудового врегулювання спорів.
48. Процесуальні гарантії захисту прав споживачів у цивільному судочинстві.
49. Забезпечення позову: проблеми та шляхи вдосконалення.
50. Роль Верховного Суду у формуванні єдиної цивільної процесуальної практики.

13. Методи навчання

Методи навчання на лекціях: вербальні методи (лекція, тематичне пояснення, дискусійні блоки); методи візуалізації (презентації, графічні схеми, демонстраційні матеріали); аналіз законодавства та судових рішень (Конституція, ЦК, ЦПК, практика Верховного Суду, ЄСПЛ); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, коротке тезування); використання дистанційних та мультимедійних інструментів.

Методи навчання на практичних, семінарських заняттях: вербальні методи (дискусія, співбесіда, обговорення фабул); методи візуалізації (побудова схем правового аналізу, таблиць, порівнянь); робота з нормативно-правовими актами та судовою практикою (аналіз рішень ВС, ЄСПЛ); кейс-метод (розв'язання практичних ситуацій, формування правової позиції); практичний метод (розробка алгоритмів дій, правових висновків, оцінка доказів); пошуковий метод (самостійний добір норм, прецедентів, офіційних джерел).

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни *«Актуальні проблеми цивільного права і процесу України»* використовуються такі методи оцінювання:

Для поточного контролю: усне та письмове опитування; аналіз ситуаційних завдань; підготовка правових позицій, висновків, міні-аналітик; рецензування окремих рішень Верховного Суду; участь у дискусії; тестові завдання тощо;

Для підсумкового контролю: усна та/або письмова відповідь; тестування; розв'язання кейсів; письмове аналітичне завдання.

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення диференційованого заліку.

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми цивільного права і процесу України»* є підсумковий контроль – диференційований залік.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного та підсумкового контролю знань у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «Актуальні проблеми цивільного права і процесу України» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Практичний кейс тощо	1-10
Інші види аудиторної роботи*	
Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за диференційований залік з початкової дисципліни «Актуальні проблеми цивільного права і процесу України» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно таблиці:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проекту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60										Самостійна робота	Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	40	100

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	40	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Актуальні проблеми цивільного права і процесу України» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основна

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
4. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
5. Закон України «Про медіацію» від 16.11.2021 № 1875-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20>
6. Закон України «Про захист прав споживачів» від 10.06.2023 № 3153-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
7. Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
8. Закон України «Про виконавче провадження» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>
9. Аврамова О.Е., Вакулович Е.В., Горбенко А.С. та ін.. Цивільне право. Особлива частина: навч. посіб.; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарева; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2023. 420 с.
10. Аврамова О.Е. Цивільне право. Загальна частина: навч. посіб.; за заг. ред. С.О. Сліпченка, О.Л. Зайцева; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2022. 332 с.
11. Антонюк У.В., Джуган В.О. Цивільне право: теорія і практика: навчально-методичний посібник для студентів заочної форми навчання. Івано-Франківськ: видавник Голіней, 2024. 125 с.

12. Вавженчук С. Я. Договірне право : підручник : у 2 т. Т. І. Харків: Право, 2022. 632 с.
13. Джуган В.О. Цивільне право. Загальна частина: навчально-методичний посібник для студентів денної та заочної форм навчання. Івано-Франківський навчально-науковий юридичний інститут НУ «ОЮА». Івано-Франківськ: видавник Голіней, 2024. 180 с.
14. Джуган В.О. Цивільне право. Особлива частина: навчально-методичний посібник для студентів денної та заочної форм навчання Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія». Івано-Франківськ: видавник Голіней, 2024. 210 с.
15. Спасибо-Фатєєва І.В. Право власності. Способи захисту крізь призму судової практики: монографія. – Х.: ЕКУС, 2023. 616 с.
16. Тетарчук І., Дяків Т. Zobov'язальне право України: навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: Центр навчальної літератури, 2021. 192 с. 27. Чернега В. М. Актуальні проблеми цивільного права та процесу: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2024. 254 с.
17. Ways to increase the effectiveness of gender policy in the activities of the Ukrainian police in the context of intensification of European integration processes (Шляхи підвищення ефективності гендерної політики в діяльності української поліції в контексті активізації процесів євроінтеграції). Korzh-Ikaieva Taisiia; Kaliniuk Anzhela; Shapoval Lesia; LiakhNelya y Polishko Natalia el cual será publicado en la revista. CUESTIONES POLÍTICAS Vol. 40 N° 73 2022. с.292-310. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4073.15> Web of Science.
18. Garantías sociales de los empleados bajo la ley marcial en Ucrania (Соціальні гарантії для працівників під час воєнного стану в Україні). Danylo Leschukh, Oleksii Yakymets, Natalia Polishko, Volodymyr Kantsir, y Ihor Furyk el cual será publicado en la revista. Interacción y Perspectiva. Revista de Trabajo Social Vol. 14 N 2, 2024. С.304-313, DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10909314> Web of Science.
19. Полішко Н.Л. Соціальний захист жінок, які проходять службу в Національній поліції України Науковий вісник публічного та приватного права. 2021. випуск 5, том 1. С.37-42.
20. Мазур В.В., Полішко Н.Л., Бобко В.Г. Відшкодування моральної шкоди, завданої смертю фізичної особи (на прикладі України та республіки Польща). Наука і техніка сьогодні. № 5(33) 2024. С.160-170 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5\(33\)-160-170](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5(33)-160-170).
21. О.Веренкіотова, В.Мазур, Н.Полішко Національна специфіка впровадження міжнародних стандартів захисту прав жінок-поліцейських. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2024. Том 14, №2. С.20-30.
22. Шаповал Л.І., Полішко Н.Л. Про деякі підходи до законодавчого регулювання ролі опікуна (піклувальника) в Україні, Франції та Швейцарії. Актуальні питання у сучасній науці № 8(26) 2024. С. 693-704. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-8\(26\)](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-8(26)).
23. Полішко Н.Л., Ракул О.В. Банківська гарантія та порука як вид забезпечення виконання цивільно-правових зобов'язань (на прикладі договору факторингу) Наука і техніка сьогодні. № 9(37) 2024. С.83-92 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-9\(37\)-83-92](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-9(37)-83-92).

24. Полішко Н.Л. Складання цивільно-правових документів. Частина 4. Земельні правовідносини. Навч. метод. посібник Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2023. 412 с.

Нормативно-правові акти:

1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗНАВСТВА. Наукове періодичне видання. Збірник наукових праць. Випуск 1 (33). 2023. 227 с. <http://app.wunu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/1-2023-1.pdf>
2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗНАВСТВА. Наукове періодичне видання.. Збірник наукових праць. Випуск 2 (30). 2022. 160 с. <http://app.wunu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/06/2-2022.pdf>
3. Цивільний процес : навч. посіб. / кол. авт. : К. Р. Резворович, О. С. Юнін, М. П. Юніна та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 224 с. <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/12127>
4. Немеш П.Ф., Феннич В.П. Курс цивільного процесу: Загальна частина. Підручник. Ужгород: Вид-во РІК-У, 2020. 808 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5b9460f1-56d8-4b3d-ada1-5672b28b3472/content>
5. Поліщук М.Г. Термінологічний словник з дисципліни «Цивільне процесуальне право» / М.Г. Поліщук, Л.О. Андрієвська, К.Е. Косяченко. – Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. – 200 с. <http://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/5021>